

უმაღლესი სკოლის მასწავლებლის შეფასება სტუდენტის მიერ (ოსუს-ს მაგალითზე)

ქეთევან ჭკუასელი, რუსუდან სანაძე

ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, პედაგოგიკის კათედრა

ანოტაცია:

განათლების პროცესის თანამედროვე დაკვეთები განსაკუთრებულ მოთხოვნებს უყენებს უმაღლესი სკოლის მასწავლებელს. ამგვარი მიდგომის გათვალისწინებით, ჩვენთვის საინტერესო იყო, თანამედროვე სტუდენტის მიერ მასწავლებლის ხედვა. მით უფრო, რომ აკრედიტაციის პროცესში სტუდენტის მიერ მასწავლებლის შეფასებას, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობა.

სტატიაში აღწერილია, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პედაგოგებისა და სტუდენტების მონაწილეობით ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგად სტუდენტის მიერ მასწავლებლის შეფასების კითხვარის შექმნის პროცესი, რომელიც ითვალისწინებს სტუდენტის დაკვეთებს მასწავლებლისადმი. წარმოდგენილია სტუდენტის მიერ მასწავლებლის შეფასების კითხვარი ე.წ. "ინსტრუმენტი", რომლის გამოყენების ასპექტები საჭიროების შემთხვევაში უნდა განსაზღვროს უნივერსიტეტის ადმინისტრაციამ.

განათლების პროცესის თანამედროვე დაკვეთები განსაკუთრებულ მოთხოვნებს უყენებს უმაღლესი სკოლის მასწავლებელს. საჭირო ხდება სრულიად ახალი ტიპის მასწავლებელი, რომელიც ავითარებს სტუდენტში შემოქმედებითობას, დამოუკიდებლად აზროვნებისა და ქმედების უნარებს, ინოვაციას, მუდმივად ცვლად გარემოში სწრაფად ორიენტირების უნარს და სხვა. ამისათვის, გარდა იმისა, რომ თავად მასწავლებელი უნდა იყოს ამ უნარებით შეიარაღებული, მან უნდა იცოდეს ამ უნარების სტუდენტებში გამომუშავების გზები და ხერხები. ამგვარი მიდგომის გათვალისწინებით, ჩვენთვის საინტერესო იყო, თუ როგორ ხედავს თანამედროვე სტუდენტი მასწავლებელს, რა მოთხოვნები და დაკვეთები აქვს მას მასწავლებლის მიმართ. მით უფრო, რომ აკრედიტაციის პროცესში სტუდენტის მიერ მასწავლებლის შეფასებას, ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ადგილი ეთმობა.

დასახული მიზნიდან გამომდინარე, პირველ ეტაპზე, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პედაგოგებისა და სტუდენტების მონაწილეობით ჩატარებულ იქნა თეორიული კვლევა (ძიებითი კვლევა), რომელიც თავის მხრივ დაგეგმილი ემპირიული კვლევის (დასკვნითი კვლევა – დესკრიპტიული კვლევა) აუცილებელი წინაპირობაა. კვლევა ჩატარდა შემდეგი თანმიმდევრობით:

Ø ლიტერატურაში არსებული ინფორმაციის გაცნობის და სხვა ქვეყნების მსგავსი კვლევების ანალიზის საფუძველზე ჩამოვყალიბეთ ჰიპოთეზა. წარმოვადგინეთ პროფესიოგრაფიის ე.წ. თეორიული მოდელი. პედაგოგის პროფესიული მახასიათებლები შემდეგი სამი ძირითადი ასპექტით მოვიაზრეთ:

- საგნის ცოდნა (მეცნიერული ცოდნა)
- მეთოდური მომზადება
- პიროვნული თვისებები

საგნის ცოდნა ნიშნავს იმ საგნის, მეცნიერების საფუძვლიან, შეგნებულ ცოდნას, რომელსაც იგი ასწავლის. გარდა ამისა, იმ დარგის მეცნიერებათა სისტემაში გარკვევას, რომელსაც ეს საგანი ეკუთვნის და სპეციალობის მომიჯნავე საგნებში მომზადებას. უმაღლესი სკოლის მიზნიდან გამომდინარე მასწავლებელი მეცნიერ-მკვლევარიც უნდა იყოს, ანუ უნდა ფლობდეს მეცნიერული კვლევის უნარ-ჩვევებს და თანამედროვე მიღწევებით სისტემატიურად იღრმავებდეს ცოდნას.

მეთოდურ მომზადებაში პედაგოგიურ მეცნიერებათა ის დისციპლინები შეიძლება გავაერთიანოთ, რომელსაც პედაგოგი საკუთარი საგნის გარდა უნდა ფლობდეს, რათა გადაწყვიტოს სწავლების პროცესში წარმოქმნილი სიძნელეები და პედაგოგიური მოღვაწეობა შეგნებულად და ხარისხიანად წარმართოს.

სწავლებაში წარმატების მისაღწევად საგნის ღრმად ცოდნა და სწავლების მეთოდების და პრინციპების ფლობა საკმარისი არაა, აქ წარმმართველი ფაქტორი მასწავლებლის პიროვნება, მისი *პიროვნული თვისებებია*.

Ø ჩავატარეთ უნივერსიტეტის თითქმის ყველა ფაკულტეტის სტუდენტთა გამოკითხვა. შერჩევაში მონაწილეობდნენ თსუ-ის არაპირველკურსელი სტუდენტები, დამატებითი მახასიათებლები (მაგ. აკადემიური მოსწრება) შერჩევაზე გავლენას არ ახდენდა. შერჩევა განაწილებული იყო თითქმის თანაბრად ჰუმანიტარულ და არაჰუმანიტარულ სპეციალობათა სტუდენტებს შორის. სტუდენტებს მივმართეთ კითხვით: “როგორი უნდა იყოს უმაღლესი სკოლის მასწავლებელი?”, შედეგად მივიღეთ სტუდენტების დაკვეთა მასწავლებლებისადმი, ანუ პედაგოგის პროფესიული მახასიათებლები სტუდენტის თვალით. გამოკითხვა ტარდებოდა ჯგუფებში და ინდივიდუალურად, თითოეული აზრი (სულ 350) დაფიქსირებულ იქნა წერილობით ანონიმურობის დაცვით. მოპოვებული მასალა გადავამუშავეთ, გავითვალისწინეთ ყველაზე ხშირად (გამოკითხულთა 80%) გამეორებული აზრი. აღსანიშნავია, რომ დაფიქსირებულ აზრთაგან, არც ერთი არ სცილდებოდა ჩვენს მიერ დასახელებულ 3 ძირითად მიმართულებას. ჩვენს მიერ მოაზრებული მოდელი შევაჯერეთ სტუდენტურ დაკვეთებთან.

ამრიგად, თეორიული და ემპირიული კვლევის შედეგად შევქმენით უმაღლესი სკოლის მასწავლებლის პროფესიოგრამის ჩვენეული ხედვა, რომელშიც გათვალისწინებული იყო სტუდენტური აზრი.

Ø კვლევის შედეგად შექმნილ უმაღლესი სკოლის მასწავლებლის პროფესიულ მახასიათებლებზე დაყრდნობით გავწერეთ სტუდენტის მიერ მასწავლებლის შეფასების კითხვათა ჩამონათვალი.

დავამუშავეთ საერთაშორისო საგანმანათლებლო სივრცეში და თსუ-ში სტუდენტის მიერ მასწავლებლის შეფასების არსებული კითხვარები (კერძოდ, ინტერნეტში მოპოვებული მსგავსი ტიპის კითხვარების გარდა თსუ-ში არსებული აშშ-ს რამოდენიმე მოდელის თარგმანი, გერმანული (შტუტგარდის უნივერსიტეტი) მოდელის თარგმანი, თსუ სასწავლო-მეთოდური სამმართველოს ვარიანტი, თსუ მეთოდსაბჭოს ვარიანტი, თსუ ფსიქოლოგიის ფაკულტეტის ვარიანტი). ქართულ რეალობასთან ადაპტაციის მიზნით ისინი შევაჯერეთ ჩვენს მიერ შექმნილ პროფესიოგრამასთან. **შედეგად მივიღეთ სტუდენტის მიერ მასწავლებლის შეფასების კითხვარი**, რომელიც შესაბამისობაშია მასწავლებლის მიმართ პროფესიულ მოთხოვნებსა და სტუდენტურ დაკვეთებთან.

უპრიანი იქნებოდა შეგვენიშნა, რომ კითხვარის შედეგის ეს ეტაპი ფაქტიურად ემპირიული კვლევის ჩატარებისათვის საჭირო მთავარი ნაწილი ე.წ. “მუშა ინსტრუმენტი”. ჩვენს მიერ ჩატარებული კვლევის შედეგები შერჩევის არასაკმარისად დიდი რაოდენობის გამო ტენდენციის რეპრეზენტატულობით (მთელს შერჩევით ერთობლიობაზე განზოგადების) არ ხასიათდება, თუმცა თავად კითხვარის შედეგის მეთოდოლოგია მისი ვარგისიანობის პრეტენზიის გამოთქმის საშუალებას გვაძლევს.

კითხვების ფორმულირებისას სპეციალური წესით ვსარგებლობდით. განსაკუთრებული ყურადღება კითხვათა განლაგების თანმიმდევრობასაც მიექცა. უნდა აღვნიშნოთ, რომ კითხვებზე პასუხების, ანუ შკალის შერჩევისას, არჩევანთა მრავალფეროვნებაში დაბალანსირებულ, ლეიკერსის ლუწი რაოდენობის შკალაზე შევჩერდით. იმ შემთხვევაში, თუ ჩვენი კითხვარი რესპოდენტთა დიდ რაოდენობაზე ჩატარდება და შესაძლებელი იქნება სტატისტიკურად მნიშვნელოვანი შედეგების მიღება, შკალაზე მეხუთე - ნეიტრალური პუნქტის დამატების საკითხი კვლავ განხილვის საგნად იქცევა. მანამდე კი საჭიროდ ჩავთვალეთ “გვეიძულებინა” რესპოდენტი დაეფიქსირებინა საკუთარი აზრი, ანუ პასუხი “არ ვიცი” ან “მიჭირს პასუხის გაცემა” არ მიიღებოდა.

Ø მიღებული კითხვარი შევაჯერეთ კოლეგებთან, ადმინისტრაციასთან და ფსიქოლოგიის სპეციალისტებთან. შენიშვნები მივიღეთ სტუდენტებისგანაც. არა ერთი კონსულტაციისა და ცვლილების შემდეგ კითხვარმა აპრობაციის ჩატარებისათვის მისაღები სახე მიიღო.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
კითხვარი სასწავლო დისციპლინის სწავლების შესახებ

(სტუდენტის თვალით)

გთხოვთ გულდასმით გაეცნოთ კითხვარს. ყოველი კითხვის შემდეგ თქვენთვის მისაღები პასუხის ვარიანტთან დასვით აღნიშვნა “**ხ**”.

თქვენი ანონიმურობა დაცული იქნება.

ფაკულტეტი _____ კურსი _____
 უმაღლესი სკოლის მასწავლებელი _____
 (სახელი გვარი)
 საგანი _____
 სტუდენტის აკადემიური შეფასება საგანში _____

უმაღლესი სკოლის მასწავლებელი

	სრულიად არ ჯიჟანხმები ნაკლებად	ჯიჟანხმები	ვეთანხმები	სრულიად ჯიჟანხმები
1. კურსის დასაწყისში ნათლად განსაზღვრავს დისციპლინის სწავლების მიზანს -----	0	0	0	0
2. კურსის დასაწყისში ნათლად განმარტავს სწავლების ორგანიზაციულ მომენტებს (ლექციის, პრაქტიკულის და სემინარის რაოდენობა, შეფასების სისტემა, ლიტერატურაზე მუშაობის ფორმები, მოთხოვნები სტუდენტისადმი) -----	0	0	0	0
3. კურსის დასაწყისში წარმოადგენს საპროგრამო თემათა კალენდარულ განაწილებას შესაბამისი ლიტერატურის ნუსხით -----	0	0	0	0
4. ღრმად ფლობს საგანს -----	0	0	0	0
5. ითვალისწინებს მეცნიერების თანამედროვე მიღწევებს -----	0	0	0	0
6. პასუხობს სტუდენტის მიერ დასმულ არასაპროგრამო კითხვებს მოცემული დისციპლინიდან -----	0	0	0	0
7. თეორიულ ცოდნას აკავშირებს პრაქტიკულ საქმიანობასთან -----	0	0	0	0
8. მასალას გადმოსცემს სტუდენტისათვის გასაგებად -----	0	0	0	0
9. ლექციაზე ეფექტურად იყენებს თვალსაჩინოებას (დაფა, სლაიდები, კომპიუტერი, ვიდეო-მასალა, რუკა და ა.შ.) -----	0	0	0	0
10. მასალის ახსნას იწყებს წინა მასალის მოკლე მიმოხილვით -----	0	0	0	0
11. ლექციას ატარებს სხვადასხვა მეთოდით (დიალოგი, დისკუსია, ზეპირი გადმოცემა, ჯგუფური მეცადინეობა _ სიტუაციის მიხედვით) -----	0	0	0	0

	სრულიად არ ფიქსირდება	ნაკლებად ფიქსირდება	ვეთანხმები	სრულიად ფიქსირდება
12. ითვალისწინებს სტუდენტის აზრს (წინადადებებს, შენიშვნებს) -----	0	0	0	0
13. მასალას გადმოსცემს სისტემურად (აწარმოებს მასალის განზოგადებას)	0	0	0	0
14. მეტყველებს გამართულად -----	0	0	0	0
15. ლექციაზე ქმნის დადებით ემოციურ ატმოსფეროს -----	0	0	0	0
16. ხასიათდება პედაგოგიური ტაქტით -----	0	0	0	0
17. უყალიბებს სტუდენტს დამოუკიდებელი მუშაობის უნარ-ჩვევებს (წიგნზე მუშაობა, მასალის მოძიება, კვლევა) -----	0	0	0	0
18. ახალისებს სტუდენტის აქტიურობას ლექციაზე -----	0	0	0	0
19. ახალისებს სტუდენტის დამოუკიდებელ არასალექციო მუშაობას --	0	0	0	0
20. ცდილობს ყველა სტუდენტის ჩართვას მეცადინეობის პროცესში -----	0	0	0	0
21. ლექციაზე აგვიანებს -----	0	0	0	0
22. აგრესიულია სტუდენტის მიერ ლექციაზე საკუთარი აზრის გამოთქმის მიმართ -----	0	0	0	0
23. შეფასებას (გამოცდა, ჩათვლა, კოლოკვიუმი) აწარმოებს ობიექტურად -	0	0	0	0
24. შეფასებას აწარმოებს მხოლოდ იმ საპროგრამო მასალით, რომელიც წინასწარ იქნა მითითებული სტუდენტისათვის -----	0	0	0	0
25. შეფასებისას ითვალისწინებს შემოქმედებით აზროვნებას -----	0	0	0	0
26. შეფასებას აწარმოებს სხვა საგნებში მიღებული შეფასებების მიხედვით	0	0	0	0
27. სუბიექტურობის გამო, რეაგირების გარეშე ტოვებს გამოცდაზე სტუდენტის მცდარ პასუხს -----	0	0	0	0
28. შეფასების პროცესში, სტუდენტის ჩაჭრის მიზნით, მიმართავს არასაპროგრამო კითხვებს -----	0	0	0	0
29. გამოცდაზე ერთ სტუდენტს აფასებს რამდენიმე საათის განმავლობაში	0	0	0	0
30. ემუქრება სტუდენტებს მომავალი შეფასებით (გამოცდა, ჩათვლა, კოლოკვიუმი) -----	0	0	0	0

	სრულიად არ ვითანხმები ნაკლებად	ვითანხმები	ვეთანხმები	სრულიად ვითანხმები
31. ავალდებულებს სტუდენტს შეიძინოს მისი ავტორობით გამოცემული სახელმძღვანელო -----	0	0	0	0
32. სტუდენტისაგან მოითხოვს მასალის მომზადებას მხოლოდ მისი ავტორობით გამოცემული სახელმძღვანელოდან -----	0	0	0	0
33. პატივს სცემს სტუდენტის პიროვნებას -----	0	0	0	0
34. კომუნიკაბელურია -----	0	0	0	0
35. კეთილგანწყობილია სტუდენტების მიმართ -----	0	0	0	0
36. საკუთარ ცუდ განწყობას თავს ახვევს აუდიტორიას -----	0	0	0	0
37. მეგობრულია სტუდენტების მიმართ -----	0	0	0	0
38. გამოირჩევა კარგი ზოგადი განათლებით -----	0	0	0	0
39. ხასიათდება კარგი იუმორის გრძნობით -----	0	0	0	0
40. ყურადღებას აქცევს საკუთარ გარეგნობას -----	0	0	0	0
41. ლექციას ატარებს მოვალეობის მოხდის მიზნით -----	0	0	0	0
42. უხეშია სტუდენტების მიმართ -----	0	0	0	0
43. კრიტიკულ სიტუაციაში სტუდენტის გვერდით დგას -----	0	0	0	0

სხვა მოსაზრებები სასწავლო დისციპლინის სწავლებასთან დაკავშირებით

	მალიან ცუდი	ცუდი	დამაკმაყ ოფილ.	კარგი	მალიან კარგი
1. მთლიანობაში როგორ აფასებთ მასწავლებელს ---	0	0	0	0	0
1. საგნის შინაარსის გათვალისწინებით, რამდენად ღირებული იყო ამ საგნის სწავლება თქვენთვის -----					
3. თქვენი განსხვავებული მოსაზრება დისციპლინის სწავლებასთან დაკავშირებით -----					
4. რა დრო მოანდომეთ საგანში საპროგრამო მასალის ათვისებას (იგულისხმება არასააუდიტორიო – დამოუკიდებლად მუშაობის დრო) -----					
5. რა უნდა შეიცვალოს კითხვარში? -----					

მადლობას გიხდით თანამშრომლობისათვის

Ø ჩავატარეთ კითხვარის აპრობაცია 200 სტუდენტზე. ამ ეტაპზე კითხვარის აპრობაციის მიზანი მასში არსებული შესაძლო ხარვეზების გამოვლენა იყო, თუმცა მიღებული მასალა საკმაოდ ტევადი და ინფორმაციული აღმოჩნდა. აპრობაციაში მონაწილეობა მიიღო თსუ 11 მიმართულების (გამოყენებითი მათემატიკისა და კომპიუტერულ მეცნიერებათა, მექანიკა მათემატიკის, ფიზიკის, ქიმიის, ეკონომიკის, ისტორიის, ფსიქოლოგიის, ფილოსოფიის, ჟურნალისტიკის, იურიდიული, საერთაშორისო სამართლის) არაპირველკურსელმა სტუდენტმა. (თითოეული მიმართულებიდან 15-20 სტუდენტი).

აპრობაციამ გვიჩვენა, რომ ერთმნიშვნელოვნად, ყველასათვის გაუგებარი იყო პუნქტი: **თქვენი განსხვავებული მოსაზრება დისციპლინის სწავლებასთან დაკავშირებით**, როგორც ჩანს მისი ფორმულირება სხვანაირად იქნება საჭირო.

ასევე გამოკითხულთა დიდი პროცენტი ძალზე ზოგად პასუხს იძლეოდა შემდეგ კითხვაზე: **რა დრო მოანდომეთ საგანში საპროგრამო მასალის ათვისებას (იგულისხმება არასააუდიტორიო – დამოუკიდებლად მუშაობის დრო)?**, მისი სავარაუდო პასუხი შემდგომში შესაძლოა წინასწარ, განსაზღვრულად (1 კვირა, 30 სთ და ა.შ) იქნას მითითებული. შევეცდებით კვლევა ვაწარმოთ ბოლონის პროცესის დოკუმენტებში მოწოდებული დამოუკიდებელი მუშაობისათვის განკუთვნილ დროზე აპელირებით.

რადგან ტარდებოდა ღია ექსპერიმენტი და ამავე დროს კითხვარი შედგა სტუდენტთა დაკვეთით, აპრობაციამ თავად კითხვარში შესწორება არ შეიტანა.

კითხვის ფორმულირების შეცვლის ერთ-ერთ მთავარ პირობას, სავარაუდო პასუხების რაოდენობის განაწილება შეადგენს. კითხვა უნდა შეიცვალოს იმ შემთხვევაში, თუ ერთ-ერთი სავარაუდო პასუხის საერთო რაოდენობა 80% აღემატება, ან თუკი 10%-ზე მეტი პასუხგაუცემელი პუნქტია. გამოთვლების ჩატარების შედეგად შეიძლება დავრწმუნდეთ, რომ არც ერთმა კითხვამ კრიტიკულ საზღვარს არ მიაღწია.

Ø თითოეულ კითხვას პირობითად მივანიჭეთ გარკვეულ ქულათა რაოდენობა, შეკითხვები ასევე პირობითად დაფყავით ბლოკებად. პრიორიტეტების მკაცრად დასახელებისგან თავი შევიკავეთ, რადგან ეს ცალკე კვლევის საგანია, თუმცა შემოთავაზებულ იქნა ჩვენეული ხედვა, რომელიც ცხადია, შესაძლოა ხარვეზებს შეიცავდეს.

Ø დავითვალეთ, შეიძლება თუ არა რეალურად მიღწეულ იქნას კითხვარის თეორიულ ქულათა მაქსიმუმი. აუცილებელია აღინიშნოს, რომ რეალურად მაქსიმალური ქულა შესაძლოა მიღწეული ვერ იქნას. ამის მრავალი ფაქტორი არსებობს: კითხვარის მკაცრი მოთხოვნები, გამოკითხულ პირთა არასაკმარისი რაოდენობა კონკრეტული მასწავლებლის მიმართ და სხვა. ვინაიდან ჩვენ ფაკულტეტების მიხედვით წინასწარ არ მიგვითითებია ის სასურველი შესაფასებელი მასწავლებელი, (ეს კითხვარის მუშაობის მომდევნო ეტაპია), კითხვარის ბოლოს მოცემული კითხვა **“მთლიანობაში როგორ აფასებთ მასწავლებელს”?**, შევადარეთ ერთი და იგივე პიროვნებაზე შევსებული კითხვარებით მოგროვილ ქულათა რაოდენობას. რადგან პრაქტიკული შედეგი შორს არ იდგა მაქსიმალურ ქულათა თეორიული მაჩვენებლისაგან, ჩავთვალეთ, რომ კითხვარს ძალიან მკაცრი მოთხოვნები არ გააჩნია.

∅ მიღებული შედეგების მიხედვით, პირობითად გამოვყავით სამი კატეგორია: დაბალი, საშუალო და მაღალი დონის მასწავლებელი.

კვლევის ეს ეტაპი არ ითვალისწინებდა კითხვარის ცალკეულ დებულებათა სტატისტიკური მაჩვენებლების დადგენასა და კითხვარის ფაქტორულ ანალიზს. ყოველივე ეს, გამოწვეული იყო ჩვენს მიერ ჩატარებული ძირითადად ხარისხობრივი კვლევის ტიპის გამო. როგორც ცნობილია აღნიშნული კვლევის შედეგად მიღებული ინფორმაცია არ მუშავდება სტატისტიკურად და მისი ძირითადი მიზანი ჰიპოთეზის დაზუსტებასა და მიმართულების გამოკვეთას ემსახურება. შემდგომ ჩატარებული რაოდენობრივი კვლევის პირველი ეტაპი კითხვარის ვარგისიანობის დასადგენად, რესპოდენტთა მცირე (კითხვარის აპრობაციისათვის საკმარის) რაოდენობაზე იქნა ჩატარებული. აღნიშნულ მიზეზთა გამო ცალკეული სტატისტიკური მაჩვენებლების მოყვანა ამ თვალსაზრისით ღირებულად არ მიგვაჩნია.

აღწერილი კვლევის პროცესისა და საკვლევი ინსტრუმენტის – კითხვარის (შინაარსი და შკალა) ვალიდობასთან დაკავშირებით აღსანიშნავია, რომ შინაარსობრივი ვალიდობა, რომელიც შემოწმების ერთ-ერთი სახეა, შესრულებულია. კვლევაში მონაწილეობას იღებდნენ სასწავლო პროცესში ჩართული მხარეების წარმომადგენელი-ექსპერტები, მათი მითითებები და გათვალისწინებული რჩევები ვალიდობის აუცილებელი პირობაა. კითხვარში გამოყენებული შკალის სტანდარტულობიდან გამომდინარე მისი ვალიდობის პირობაც შესრულებულია. ყოველივე ეს საშუალებას გვაძლევს ვამტკიცოთ, რომ კითხვარი ვალიდურია.

კითხვარის სანდობა თავისი შინაარსით გულისხმობს იმ ხარისხს, რომლითაც კითხვარი ყოველი გამოყენებისას მსგავს შედეგებს იძლევა. აღნიშნული ხარისხის დადგენა, როგორც წესი, მეორადი კვლევის ჩატარებისას, გარკვეული დროითი პერიოდის გავლის შემდეგაა შესაძლებელი. სანდობის შემოწმება კვლევის შემდგომ ეტაპზე, უკვე ვალიდური კითხვარით მოპოვებული ინფორმაციის დამუშავებისას მოხდება.

ამრიგად, ჩატარებული ექსპერიმენტის შედეგად მივიღეთ სტუდენტის მიერ მასწავლებლის შეფასების კითხვარი, რომელიც ითვალისწინებს სტუდენტის დაკვეთებს მასწავლებლისადმი. ამასთან, კვლევის შედეგად დადგენილია ის საერთო უარყოფითი მახასიათებლები, რომელებიც დღევანდელი უმაღლესი სკოლის მასწავლებელს გააჩნია. მივიღეთ პირობითად “დაბალი”, “საშუალო” და “მაღალი” დონის მასწავლებლის შეფასებისათვის ქულათა რაოდენობა, ანუ შევქმენით სტუდენტის მიერ მასწავლებლის შეფასების “ინსტრუმენტი”, რომლის გამოყენების ასპექტები უნივერსიტეტის ადმინისტრაციამ უნდა განსაზღვროს საჭიროების მიხედვით.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. მეცნიერული კვლევის საფუძვლები, რედაქტორი მ.ჭილაშვილი, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი 1981
2. ი.ჭკუასელი, პედაგოგიკის ზოგადი საფუძვლები, თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი 1986
3. ქ.ჭკუასელი, რ.სანაძე - უმაღლესი სკოლის მასწავლებლის პროფესიული მახასიათებლები, ქესჟ: პედაგოგიური მეცნიერებანი 2003 N 1(2), გვ. 3-12, http://gesj.internet-academy.org.ge/ge/list_artic_ge.php?b_sec=edu&issue=2003-06
4. Н.К.Малхотра – Маркетинговое исследование, Москва – Санкт-Петербург-Киев, 2003
5. П.Я. Папковская, Методология научных исследований, Минск ООО "информпресс" 2002, с.172
6. Dr.Monika Prenner - Methoden der Erziehungswissenschaft -Paedagogische Akademie des Bundes in Niederoesterreich, 2004, www.inosys.at/~prenner/monika/ewas/index.htm
7. Horst Ruprecht, Einfuehrung in die paedagogische Forschung, 1974,Verlag Julius Klinghardt, ISBN 3-7815-0215-5

Article received: 2007-06-08